

Het EK-toernooi van 1984

De eindronde van 1980 was niet zo'n succes geworden als de UEFA gehoopt had, ondanks de uitbreiding naar acht landen. Slecht voetbal, lege tribunes. Italië had achteraf de organisatie nooit mogen krijgen of behouden.

Direct werd tot een kleine, maar belangrijke wijziging besloten: de invoering van halve finales ten koste van de wedstrijd om de derde plaats.

Voor de organisatie hadden zich Frankrijk en West-Duitsland opgegeven, de laatste was ook al kandidaat in 1976 en 1980. De Franse bondsvoorzitter Fernand Sartre wist de eindronde uiteindelijk naar zijn land te halen. Hij kreeg voor elkaar dat de overheid geld stak in modernisering van de stadions en zelfs een nieuwe in Nantes liet bouwen. Hij maakte het land en de UEFA enthousiast voor de EK 1984 in Frankrijk en hoopte ook sportief uit het dal van de zeventiger jaren te klimmen.

Ook financieel stak de organisatie goed in elkaar. 20 miljoen gulden aan inkomsten door verkoop van kaartjes (men ging uit van 15 uitverkochte huizen), maar belangrijker was de exploitatie van de commerciële markt. Er kwamen meer sponsors (Coca Cola, Seiko, Fuji, JVC en Bata) en de UEFA ging met ISL Marketing AG in zee. Een Zwitsers marketingbureau dat het toernooi wereldwijd op de markt moest zetten. Het souvenirartikel Peno was in alle supermarkten te koop, dat was nog nooit vertoond. Frankrijk sloeg voor de UEFA totaal nieuwe wegen in.

De West-Duitse pers was cynisch over de beslissing in hun nadeel: "De UEFA deed toch niet aan ontwikkelingswerk?"

Voor de start

Het voetbal was op het tweede plan geraakt. Steeds meer drukte de commercie een stempel op de grote toernooien, die steeds omvangrijker en voor sponsors dus interessanter werden. Sportief zou het er overigens niet aantrekkelijker op worden. De WK was in 1982 al overgegaan op 24 landen, ook bij de nationale competities en bonden speelde geld een steeds grotere rol.

Toch waren er in veel landen problemen. Italië kampte, ondanks het winnen van het WK 1982 in Spanje, nog steeds met de naweeën van het gokschandaal in 1980 en was inmiddels gevolgd door België. Engeland probeerde wanhopig de hooligans in toom te houden door een rigide pasjessysteem. In veel landen waren de toeschouwersaantallen schrikbarend laag, in West-Duitsland op het niveau van 1972/73. De West-Duitse clubs presteerden matig in Europa, op een beker voor Hamburger SV na. Zelfs de Mannschaft zat in een crisis. Bij veel topwedstrijden was weinig te beleven, Europa Cupfinales eindigden steevast in 1-0, doorgaans in het voordeel van een Engelse club.

Positieve uitzonderingen waren er in Frankrijk en Denemarken te bespeuren, waarvan de nationale teams met offensief voetbal van zich lieten spreken. Het voetbal was toe aan positieve impulsen. De UEFA en FIFA zetten met het organiseren van grote toernooien voor de jeugd al flinke stappen. Het WK 1982 in Spanje was een succes geweest. Het EK 1984 in Frankrijk was de volgende.

De loting

34 Landen waren aangesloten bij de UEFA die rond 244.000 clubs, 525.000 elftallen, 18 miljoen voetballers en 385.000 scheidsrechters vertegenwoordigden. De UEFA timmerde flink aan de weg. Inmiddels waren er toernooien voor jeugd onder 16, 18 en 21 jaar en ook voor het vrouwenvoetbal, het werd een steeds grotere voetbalfamilie.

De EK was de topper (...), waaraan 33 van de 34 landen deelnamen, alleen Liechtenstein voelde zich nog te klein.

Op 8 januari 1982 vond de loting voor de groepsindeling plaats in Parijs, acht dagen voor de loting voor de WK 1982. Voor sortering van de landen werden de EK 1980 en WK 1982 als maatstaf genomen en in vijf niveaus ingedeeld. Vier groepen met vijf landen en drie met vier landen, de groepswinnaars mochten naar de eindronde, Frankrijk was als gastheer automatisch geplaatst.

Vooraf groep 5 was zwaar met Italië, Roemenië, Zweden en Tsjecho-Slowakije. Heel wat anders dan de groep voor West-Duitsland met weer Turkije, Albanië en Noord-Ierland, alsmede Oostenrijk.

Kwalificatie 1 mei 1982 – 22 december 1983

32 deelnemers, verdeeld in 7 groepen, winnaars naar eindronde met 8 landen.
 Gastland Frankrijk automatisch geplaatst.

Groep 1

06-10-82 België	- Zwitserland	3-0 (1-0)
13-10-82 Schotland	- Oost-Duitsland	2-0 (0-0)
17-11-82 Zwitserland	- Schotland	2-0 (0-0)
15-12-82 België	- Schotland	3-2 (2-2)
30-03-83 Schotland	- Zwitserland	2-2 (0-1)
30-03-83 Oost-Duitsland	- België	1-2 (0-1)
27-04-83 België	- Oost-Duitsland	2-1 (2-1)
14-05-83 Zwitserland	- Oost-Duitsland	0-0
12-10-83 Schotland	- België	1-1 (0-1)
12-10-83 Oost-Duitsland	- Zwitserland	3-0 (1-0)
09-11-83 Zwitserland	- België	3-1 (1-0)
16-11-83 Oost-Duitsland	- Schotland	2-1 (2-0)

1. België	6	4	1	1	9	12-8
2. Zwitserland	6	2	2	2	6	7-9
3. Oost-Duitsland	6	2	1	3	5	7-7
4. Schotland	6	1	2	3	4	8-10

De Rode Duivels zaten in een goede periode. Na de zilveren prestatie op de EK 1980 waren ze ook de WK 1982 goed begonnen door in de openingswedstrijd wereldkampioen Argentinië te verrassen en als eerste in de groep te eindigen. De tweede ronde was teleurstellend door te verliezen van Polen en Sovjet-Unie.

Maar het was de uitgekookte ploeg er alles aan gelegen met deze goede generatie ook op de EK in buurland Frankrijk aan te treden en goed te presteren. Met Coeck en Vercauteren op het middenveld en voorin trefzekere spitsen als Van der Elst, Vandenberghe en Ceulemans was het zeker weer een ploeg om rekening mee te houden. België had gunstig geloot in een zeer zwakke groep met slechts vier landen. Na vier gewonnen wedstrijden was het al bekeken en kwalificatie zo goed als binnen. In de match tegen Schotland moest twee maal een door Kenny Dalglish veroorzaakte achterstand weggewerkt worden om alsnog met 3-2 te zegevieren. De Schotten viel erg tegen door als laatste te eindigen.

België wist als enige in de groep een uitwedstrijd te winnen. Oost-Duitsland was niet meer zo sterk als in de jaren zeventig en moest tegen de Belgen twee keer in een maand met 1-2 capituleren.

De laatste wedstrijd verloor België wel in Zwitserland, maar toen was een plaats in de eindronde al binnen.

Groep 2

08-09-82 Finland	- Polen	2-3 (0-2)
22-09-82 Finland	- Portugal	0-2 (0-1)
10-10-82 Portugal	- Polen	2-1 (1-0)
13-10-82 Sovjet-Unie	- Finland	2-0 (1-0)
17-04-82 Polen	- Finland	1-1 (1-1)
27-04-83 Sovjet-Unie	- Portugal	5-0 (2-0)
22-05-83 Polen	- Sovjet-Unie	1-1 (1-0)
01-06-83 Finland	- Sovjet-Unie	0-1 (0-0)
21-09-83 Portugal	- Finland	5-0 (2-0)
09-10-83 Sovjet-Unie	- Polen	2-0 (1-0)
28-10-83 Polen	- Portugal	0-1 (0-1)
13-11-83 Portugal	- Sovjet-Unie	1-0 (1-0)

1. Portugal	6	5	0	1	10	11-6
2. Sovjet-Unie	6	4	1	1	9	11-2
3. Polen	6	1	2	3	4	6-9

Polen was op de WK 1982 wederom als derde geëindigd, een herhaling van het kunststukje in 1974. Maar Lato, Szarmach en Zmuda hadden afscheid genomen, terwijl er nog geen opvolgers klaar stonden, op misschien Boniek en Smolarek na. De eerste wedstrijd in Finland werd nog gewonnen, zij het moeizaam. Een 0-3 voorsprong kon met moeite over de streep worden gehaald. Het zou de enige zege voor de Polen zijn in de groep en daarmee kwam een eind aan een fantastisch tijdperk.

Na de nederlaag in Portugal kon zelfs thuis tegen Finland niet meer dan een schamele 1-1 worden bereikt. De eindstand stond al na 5 minuten op het scorebord.

De strijd om de groepszege ging tussen Sovjet-Unie en Portugal. Met beide landen ging het de omgekeerde weg als Polen: na een slechte periode in de jaren zeventig een sterk herstel. De Sovjet-Unie had zich op de WK 1982 al goed gemanifesteerd. Trainer Lobanovski had een ploeg rond ster Oleg Blochin gebouwd. De weg naar de halve finale werd versperd door Polen, op doelsaldo.

De eerste confrontatie tussen Sovjet-Unie en Portugal eindigde in 5-0 en niets leek kwalificatie voor de Russen in de weg te staan. Voor Portugal betekende die wedstrijd de ommekeer. Trainer Otto Gloria werd de laan uitgestuurd, volgens de spelers bekommerde hij zich meer met journalisten en fans dan om hen. Hij werd vervangen door een groep van vier mannen o.l.v. Fernando Cabrita. De topclubs Benfica, Porto en Sporting Lissabon gingen weer samenwerken en talenten als Futre, Gabriel, Pacheco, Joao Pinto en Diamantino kregen een kans. Portugal won ruim van Finland en uit in Polen, zodat de beslissing in de allerlaatste wedstrijd moest vallen.

In Lissabon had Sovjet-Unie genoeg aan een gelijkspel en zo speelde het ook. Laf, terughoudend. Het werd genadeloos afgestraft, al had Portugal er een strafschoep voor nodig. Jordao wist Dassajev te passeren en dat was pas diens tweede tegentreffer. Lobanovski kreeg veel kritiek over zich heen en Portugal was voor het eerst sinds 1966 (3^e op de WK, na zege op Sovjet-Unie) weer deelnemer aan een groot toernooi en voor het eerst op een EK-eindronde.

Groep 3

22-09-82 Denemarken	- Engeland	2-2 (0-1)	
09-10-82 Luxemburg	- Griekenland	0-2 (0-2)	
10-11-82 Luxemburg	- Denemarken	1-2 (0-1)	
17-11-82 Griekenland	- Engeland	0-3 (0-3)	
15-12-82 Engeland	- Luxemburg	9-0 (4-0)	3x Blissett
27-03-82 Luxemburg	- Hongarije	2-6 (1-2)	3x Poczik
30-03-83 Engeland	- Griekenland	0-0	
17-04-83 Hongarije	- Luxemburg	6-2 (3-0)	
27-04-83 Engeland	- Hongarije	2-0 (1-0)	
27-04-83 Denemarken	- Griekenland	1-0 (0-0)	
15-05-83 Hongarije	- Griekenland	2-3 (1-2)	
01-06-83 Denemarken	- Hongarije	3-1 (1-1)	
21-09-83 Engeland	- Denemarken	0-1 (0-1)	
12-10-83 Hongarije	- Engeland	0-3 (0-3)	
12-10-83 Denemarken	- Luxemburg	6-0 (4-0)	3x M. Laudrup
26-10-83 Hongarije	- Denemarken	1-0 (0-0)	
16-11-83 Griekenland	- Denemarken	0-2 (0-1)	
16-11-83 Luxemburg	- Engeland	0-4 (0-2)	
03-12-83 Griekenland	- Hongarije	2-2 (1-2)	
14-12-83 Griekenland	- Luxemburg	1-0 (1-0)	

1. Denemarken	8	6	1	13	17-5	
2. Engeland	8	5	2	12	23-3	
3. Griekenland	8	3	2	8	8-10	
4. Hongarije	8	3	1	7	18-17	
5. Luxemburg	8	0	0	8	0	5-36

Coach Bobby Robson had zijn team verjongd door Keegan en Mills niet te selecteren. Op de WK was het land in de tweede ronde uitgeschakeld door West-Duitsland. De tegenstanders in de groep hadden al tijden lang niet veel laten zien, alleen Griekenland was bij de EK in 1980 aanwezig.

Denemarken had veel talentvolle voetballers van wereldklasse, maar omdat zij in het buitenland speelden, kostte het veel moeite er een goed team van te maken. In het elftal onder meer de (oud-)Ajacieden Arnesen, Lerby en Jesper Olsen. Alleen keeper Rasmussen speelde in de nationale competitie. Niemand zag de mannen van Sepp Piontek als een kandidaat voor de groepszege.

In de eerste wedstrijd troffen de twee landen elkaar direct. De wedstrijd eindigde onbeslist in 2-2 en werd overschaduwd door rookbommen van Engelse hooligans. Op Wembley zouden de Engelsen het karwei afmaken. Met Griekenland (0-3) en Luxemburg (9-0, een nieuw EK-record) werd genadeloos afgerekend met als topscorers Blissett en Woodcock. Daarna haperde doelpuntenmachine thuis tegen Griekenland: 0-0. Denemarken liet intussen geen steek vallen, zodat de wedstrijd op Wembley beslissend kon zijn.

Het nietige Denemarken wist voor een van de grootste sensaties in de voetbalgeschiedenis te zorgen door het grote Engeland met 0-1 te verslaan. Alan Simonsen zorgde vanaf de elfmeterstip voor het belangrijke Deense doelpunt. Denemarken had daarna nog één overwinning nodig in de resterende twee uitduels. Door de zenuwen ging de eerste in Hongarije onverwacht verloren, maar in Griekenland werd kwalificatie voor de eindronde alsnog veilig gesteld. Denemarken hoorde er na twintig jaar weer bij, bij Engeland versterkten vernielende hooligans in Luxemburg de daar heersende crisis.

Groep 4

22-09-82	Wales	- Noorwegen	1-0 (1-0)
13-10-82	Noorwegen	- Joegoslavië	3-1 (1-0)
27-10-82	Bulgarije	- Noorwegen	2-2 (1-1)
17-11-82	Bulgarije	- Joegoslavië	0-1 (0-1)
15-12-82	Joegoslavië	- Wales	4-4 (3-2)
27-04-83	Wales	- Bulgarije	1-0 (0-0)
07-09-83	Noorwegen	- Bulgarije	1-2 (1-1)
21-09-83	Noorwegen	- Wales	0-0
12-10-83	Joegoslavië	- Noorwegen	2-1 (2-0)
16-11-83	Bulgarije	- Wales	1-0 (0-0)
14-12-83	Wales	- Joegoslavië	1-1 (0-0)
21-12-83	Joegoslavië	- Bulgarije	3-2 (1-1)

1. Joegoslavië	6	3	2	1	8	12-11
2. Wales	6	2	3	1	7	7-6
3. Bulgarije	6	2	1	3	5	7-8
4. Noorwegen	6	1	2	3	4	7-8

Joegoslavië en Wales waren oude bekenden van elkaar na het dramatische duel in 1976. De nieuwe trainer van Joegoslavië Veselinovic probeerde bij zijn poging een nieuw team op te bouwen veel spelers (63 spelers in 13 duels, waaronder 36 debutanten), maar zag af van de buitenlandse profs Pantelic, Petrovic, Surjak, Halilhodzic en Filipovic. Het ging bijna mis. Begonnen werd met een 3-1 nederlaag in Noorwegen. Na een herstel in Bulgarije troffen de kemphanen elkaar voor het eerst in Titograd. Het werd een heroïsch duel. Na 0-1 en 4-2 tussenstanden wist Wales zich terug te vechten tot een meer dan verdiende 4-4. Het team van de Welshmen bestond louter uit profs uit de Engelse competitie, met als sterspeler Ian Rush van Liverpool.

Met nog twee wedstrijden ieder te gaan, had Wales de beste papieren met een punt meer. Die goede uitgangspositie werd teniet gedaan door een onnodige nederlaag in Bulgarije. Maar een overwinning op Joegoslavië zou de perfecte revanche op 1976 en alsnog tickets voor Frankrijk betekenen. In Cardiff leek het na de 1-0 voorsprong door James niet meer fout te kunnen gaan. Op jacht naar de 2-0 was het echter Bazdarevic die de bal aan de andere kant in het netje legde. Met 1-1 was Wales uitgeschakeld, tenzij Bulgarije Joegoslavië zou verrassen in de laatste groepswedstrijd. Daar leek het sterk op na de 0-1 door Iskrenov. Susic wist de achterstand om te buigen in 2-1, maar na de 2-2 van Dimitrov in de 61^e minuut leek Wales de lachende derde. Tot de allerlaatste seconde. Zlatko Vujovic nam een vrije trap in het 16-metergebied, Radanovic hield het hoofd koel en met 3-2 mocht Joegoslavië de EK-tickets boeken. In Wales stortte de wereld in, altijd weer die Joegoslaven...

Groep 5

01-05-82 Roemenië	- Cyprus	3-1 (2-1)
08-09-82 Roemenië	- Zweden	2-0 (1-0)
06-10-82 Tsjecho-Slowakije	- Zweden	2-2 (0-0)
13-11-82 Italië	- Tsjecho-Slowakije	2-2 (1-1)
13-11-82 Cyprus	- Zweden	0-1 (0-1)
04-12-82 Italië	- Roemenië	0-0
12-02-83 Cyprus	- Italië	1-1 (0-0)
27-03-83 Cyprus	- Tsjecho-Slowakije	1-1 (1-0)
16-04-83 Roemenië	- Italië	1-0 (1-0)
16-04-83 Tsjecho-Slowakije	- Cyprus	6-0 (3-0)
15-05-83 Zweden	- Cyprus	5-0 (0-0)
15-05-83 Roemenië	- Tsjecho-Slowakije	0-1 (0-1)
29-05-83 Zweden	- Italië	2-0 (1-0)
09-06-83 Zweden	- Roemenië	0-1 (0-1)
21-09-83 Zweden	- Tsjecho-Slowakije	1-0 (1-0)
15-10-83 Italië	- Zweden	0-3 (0-2)
12-11-83 Cyprus	- Roemenië	0-1 (0-0)
16-11-83 Tsjecho-Slowakije	- Italië	2-0 (0-0)
30-11-83 Tsjecho-Slowakije	- Roemenië	1-1 (0-0)
22-12-83 Italië	- Cyprus	3-1 (0-0)

1. Roemenië	8	5	2	1	12	9-3
2. Zweden	8	5	1	2	11	14-5
3. Tsjecho-Slowakije	8	3	4	1	10	15-7
4. Italië	8	1	3	4	5	6-12
5. Cyprus	8	0	2	6	2	4-21

Een loodzware groep voor wereldkampioen Italië met Roemenië, Zweden en Tsjecho-Slowakije als tegenstanders! Maar niettemin was de ploeg van Bearzot torenhoog favoriet.

Al in de eerste wedstrijd ging het mis. De *Squadra Azzurra* dachten onoverwinnelijk te zijn en het bleek moeilijk voor de omhoog gevallen sterren de knop om te zetten. Terwijl ze zich niet zoveel hoefden te verbeelden, want de wereldtitel was bepaald niet gewonnen door de tegenstanders op superieure wijze de wil op te leggen, maar meer op basis van enkele oprispingen op het juiste moment van Paolo Rossi, die zo fit was na een jarenlange schorsing. (kortere zin)

Bij Tsjecho-Slowakije had trainer Havranek, die CSSR in 1980 naar de Olympische titel had gevoerd, Panenka en Nehoda vervangen voor aanstormend talent van Bohemians Praha. Het gelijkspel in Milaan was daarom voor de Tsjecho-Slowaken een goed uitgangspunt, al moesten zij daarna wel een beschamende remise in Cyprus worden toegestaan.

Dat lot trof ook Italië (met geluk 1-1 door eigen goal van Cyprioot), waar de hel uit was gebroken, nadat ook al thuis van Roemenië niet was gewonnen. Bearzot weigerde maatregelen te nemen en hield vast aan het sterrenelftal o.l.v. Rossi. Toen de uitwedstrijd tegen Roemenië verloren werd, was de uitschakeling van Italië feitelijk al bezegeld.

De weg was vrij voor de andere drie, die beurtelings de beste papieren hadden. Roemenië begon goed, maar verloor thuis van Tsjecho-Slowakije door een benutte strafschop van Vizek. Ook Zweden stelde zich weer kandidaat voor de groepszege. Na elke wedstrijd was de situatie aan kop weer anders. Zweden verloor thuis van Roemenië, maar won van Tsjecho-Slowakije. Met Italië had geen van drie moeite, Italië – Zweden eindigde zelfs in 0-3.

De beslissing moest op 30 november 1983 vallen in de wedstrijd Tsjecho-Slowakije – Roemenië. Roemenië had genoeg aan een gelijkspel, bij winst van Tsjecho-Slowakije hadden alle drie landen elf punten met het beste doelsaldo voor Tsjecho-Slowakije. Trainer Lucescu moest spelmaker Balaci missen, maar zag zijn team in Bratislava toch een voorsprong nemen door Geolgau. Pas vier minuten voor tijd kon Luhovy de gelijkmaker produceren, maar de Roemenen kwamen niet meer in gevaar. Voor het eerst sinds 1970 was Roemenië weer bij een groot toernooi; feest in Boekarest!

In de laatste groepswedstrijd wist Italië voor het eerst te winnen, thuis met 3-1 van Cyprus, met onder meer de eerste goal voor Rossi. In totaal hadden ze zes maal gescoord, waarvan twee eigen doelpunten! Een wereldkampioen onwaardig...

Groep 6

22-09-82 Oostenrijk	- Albanië	5-0 (2-0)
13-10-82 Oostenrijk	- Noord-Ierland	2-0 (2-0)
27-10-82 Turkije	- Albanië	1-0 (0-0)
17-11-82 Noord-Ierland	- West-Duitsland	1-0 (1-0)
17-11-82 Oostenrijk	- Turkije	4-0 (3-0)
15-12-82 Albanië	- Noord-Ierland	0-0
30-03-83 Noord-Ierland	- Turkije	2-1 (2-0)
30-03-83 Albanië	- West-Duitsland	1-2 (0-0)
23-04-83 Turkije	- West-Duitsland	0-3 (0-2)
27-04-83 Oostenrijk	- West-Duitsland	0-0
27-04-83 Noord-Ierland	- Albanië	1-0 (0-0)
11-05-83 Albanië	- Turkije	1-1 (0-1)
08-06-83 Albanië	- Oostenrijk	1-2 (0-1)
21-09-83 Noord-Ierland	- Oostenrijk	3-1 (1-0)
05-10-83 West-Duitsland	- Oostenrijk	3-0 (3-0)
12-10-83 Turkije	- Noord-Ierland	1-0 (1-0)
26-10-83 West-Duitsland	- Turkije	5-1 (1-0)
16-11-83 West-Duitsland	- Noord-Ierland	0-1 (0-0)
16-11-83 Turkije	- Oostenrijk	3-1 (0-0)
20-11-83 West-Duitsland	- Albanië	2-1 (1-1)

1. West-Duitsland	8	5	1	2	11	15-5
2. Noord-Ierland	8	5	1	2	11	8-5
3. Oostenrijk	8	4	1	3	9	15-10
4. Turkije	8	3	1	4	7	8-16
5. Albanië	8	0	2	6	2	4-14

Appeltje, eitje leek het na de loting voor West-Duitsland. Geen enkele tegenstander van formaat, en geen enkele die al eens aan een EK had deelgenomen. Oostenrijk en Noord-Ierland waren wel aanwezig bij de WK 1982, waar Noord-Ierland verrassend de tweede ronde had gehaald en Spanje in eigen huis had verslagen. Van Oostenrijk had West-Duitsland op het WK met 1-0 gewonnen. Toch had de *vize-Weltmeister* problemen. Kaltz was gestopt, Schuster was ontevreden en in alle linies liep het niet. De groep morde onder Derwall: "Rennen ist wichtiger als Spielen".

Na de eerste nederlaag werd de stemming er niet beter op. Noord-Ierland was thuis al drie jaar niet te verslaan en de ploeg van Billy Bingham versloeg de West-Duitsers verdiend met 1-0 door een treffer van Stewart in de 18^e minuut. Derwall lag direct onder vuur, maar een geluk was dat de Noord-Ieren buiten Belfast er niets van bakten. Oostenrijk was met 2-0 te sterk en zelfs in Albanië bleef het bij 0-0.

West-Duitsland begon met vier uitwedstrijden, waarvan drie in een maand tijd. Dat leverde enig herstel op: een moeizame zege in het altijd lastige Albanië, een ruime overwinning in Turkije en een gelijkspel in Oostenrijk, dat inmiddels de koppositie had met 9 uit 5. De ploeg met Bruno Pezzey was kansloos nadat het zowel in Noord-Ierland (3-1) als in West-Duitsland (3-0) verloor. Bij de Duitsers wisten Rummenigge en Völler inmiddels regelmatig te scoren en leek het lek helemaal boven na de 5-1 op Turkije. Tussendoor waren de Noord-Ieren zo vriendelijk in Turkije te verliezen.

In de thuiswedstrijd tegen Noord-Ierland moest het karwei afgemaakt worden, maar dat liep uit op een grote deceptie. West-Duitsland leed de enige nederlaag ooit in een EK-kwalificatie, de Noord-Ieren wonnen maar zelden uitwedstrijden. Het was Norman Whiteside (de jongste debutant ooit op een WK) die het vonnis in de 50^e minuut voltrok. Tegelijkertijd verspeelde Oostenrijk in Turkije de laatste kans door met 3-1 te verliezen. West-Duitsland was nog niet verloren, maar dan moest het laatste duel wel van Albanië gewonnen worden. Normaal was dat land alleen in uitwedstrijden een lastig te bestrijden tegenstander, op 20 november 1983 waren zelfs de West-Duitsers bevangen door zenuwen. Tomori schoot de Albanezen brutaal naar een sensationele voorsprong. Enkele minuten later wist Rummenigge de stand weer op gelijke hoogte te brengen, maar het duurde tot de 79^e minuut voor Strack eindelijk de bevrijdende 2-1 kon aantekenen.

Zelden zal een overwinning zo uitgefloten zijn, maar daar maalden de West-Duitsers niet om; de kwalificatie was binnen en ze waren als geen ander een echte toernooiploeg.

Groep 7

05-06-82	Malta	- IJsland	2-1 (1-0)	in Italië
01-09-82	IJsland	- Nederland	1-1 (0-0)	
22-09-82	Nederland	- Ierland	2-1 (1-0)	
13-10-82	Ierland	- IJsland	2-0 (1-0)	
27-10-82	Spanje	- IJsland	1-0 (0-0)	
17-11-82	Ierland	- Spanje	3-3 (1-1)	
19-12-82	Malta	- Nederland	0-6 (0-4)	in West-Duitsland
16-02-83	Spanje	- Nederland	1-0 (1-0)	
30-03-83	Malta	- Ierland	0-1 (0-0)	
27-04-83	Spanje	- Ierland	2-0 (0-0)	
15-05-83	Malta	- Spanje	2-3 (1-1)	
29-05-83	IJsland	- Spanje	0-1 (0-1)	
05-06-83	IJsland	- Malta	1-0 (1-0)	
07-09-83	Nederland	- IJsland	3-0 (3-0)	
21-09-83	IJsland	- Ierland	0-3 (0-2)	
12-10-83	Ierland	- Nederland	2-3 (2-0)	
16-11-83	Nederland	- Spanje	2-1 (1-1)	
16-11-83	Ierland	- Malta	8-0 (3-0)	
17-12-83	Nederland	- Malta	5-0 (2-0)	
21-12-83	Spanje	- Malta	12-1 (3-1)	4x Santillana, 4x Rincon

Hierdoor Spanje net iets beter doelsaldo dan Nederland.

1. Spanje	8	6	1	1	13	24-8*
2. Nederland	8	6	1	1	13	22-6
3. Ierland	8	4	1	3	9	20-10
4. IJsland	8	1	1	6	3	3-13
5. Malta	8	1	0	7	2	5-37

* Op doelsaldo en meer gescoorde doelpunten

In deze groep zou zich de meest dramatische ontknoping afspelen ooit in de EK-historie. Spanje en Nederland waren favoriet met Ierland als outsider. De ploeg van coach Rijvers was met een verjonging bezig, na de gemiste WK 1982 in een kwalificatiegroep met Frankrijk, België en Ierland.

Tijdens de kwalificatie speelden youngsters als Gullit, Ronald Koeman, Van Tiggelen, Vanenburg en Van Basten zich in de basis. Oranje begon slecht met een remise in IJsland, achteraf een belangrijk verliespunt. Spanje, met als belangrijkste spelers Santillana, Maceda, Rincon, Senior en Gordillo, volgde het voorbeeld door een 3-3 in Ierland, nadat Stapleton een 1-3 achterstand had weggepoetst.

Het zou neerkomen op de onderlinge confrontaties. In Sevilla was Senior met een strafschop de matchwinner en had Spanje de beste papieren. Bij Nederland debuteerde thuis tegen IJsland behalve Peter Houtman en Bud Brocken ook Marco van Basten. In de wedstrijd erna leek de uitschakeling van Nederland een feit. Ierland had sinds 1971 geen thuiswedstrijd voor de EK-kwalificatie meer verloren en stond bij rust met 2-0 voor. Maar daar in Dublin lieten de aankomende Oranje-talenten zich voor het eerst gelden. Eerst Gullit, toen Van Basten en nog eens Gullit zorgde voor de ommekeer in de wedstrijd en in de groep. De 2-3 zege gaf genoeg zelfvertrouwen voor het beslissende treffen tegen Spanje. In Rotterdam was de kans om op gelijke hoogte te komen, waarna het veel betere doelsaldo van Nederland kwalificatie zou betekenen. De missie slaagde, Spanje werd met 2-1 naar huis gestuurd door goals van Houtman en Gullit.

Beide landen hadden evenveel punten en nog één wedstrijd te gaan: thuis tegen Malta. Nederland had een positief doelsaldo van +11, Spanje van +5.

Nederland moest eerst, Spanje volgde vier dagen later. Nederland (zonder Van Basten) kwam moeizaam tot vijf treffers, waarvan drie in de slotfase. Het betekende dat Spanje met 11 doelpunten verschil van Malta moest winnen, een onmogelijke opgave. Tenslotte stond het record in de EK-historie sinds kort op 9-0: Engeland – Luxemburg, 15 december 1982. Nederland was al verzekerd van de eindronde, bondscoach Kees Rijvers ging de bewuste avond kaarten bij de burens...

In de eerste helft hadden de Spaanse schutters het moeilijk, alleen Santillana scoorde drie maal. 'Frankrijk' leek verder weg dan ooit, toen Degiorgio namens Malta ook nog de 1-1 scoorde. Door de 3-1 ruststand moest Spanje nog negen doelpunten produceren. Na rust stortte Malta om onverklaarbare redenen hopeloos in. Was het vermoeidheid na twee zware wedstrijden in vier dagen, was het omkoping of was hier sprake van de mysterieuze krachten in de sport die soms voor ongelofelijke prestaties kunnen zorgen? Wat niemand voor mogelijk hield, lukte toch. Aan het eind stond de ongelofelijke 12-1 op het scorebord. Niets lukte de Maltezer mannen nog, uiterst gewillig gingen ze naar de slachtbank. De Nederlanders spraken van een schandaal, maar konden valsspelerij nooit bewijzen. Feit was dat Spanje naar Frankrijk mocht en de veelbelovende ploeg van Nederland na de gemiste WK 1982 opnieuw een eindtoernooi miste. Coach Kees Rijvers, de bewuste avond bij de burens, liet een goede ploeg achter voor zijn opvolger Rinus Michels.

Eindronde in Frankrijk 12 juni – 27 juni 1984

Deelnemende landen

Joegoslavië (4), West-Duitsland (4), België (3), Spanje (3), Frankrijk (2), Denemarken (2), Roemenië (1), Portugal (1)

Organisatie: twee groepen van vier landen, eerste twee naar halve finale.

Het gastland

Na Italië was Frankrijk het tweede land dat de eindronde voor de tweede maal in huis kreeg. In 1960 was het toernooi niet veel meer dan een try-out en rammelde de organisatie nog aan alle kanten met slechts 17 deelnemende landen. In de media kreeg het nauwelijks aandacht. 24 Jaar later zag het er heel anders uit. Frankrijk was van plan er een groot volksfeest van te maken, twee weken lang in het teken van de Europese Kampioenschappen. Sportief was er in Frankrijk alle reden naar het toernooi uit te zien. Na een diep dal in de zeventiger jaren voor zowel club- als interlandvoetbal, stond er nu weer een sterk elftal, dat op het WK 1982 al het visitekaartje had afgegeven. In de halve finale was Frankrijk na een heroïsch gevecht met West-Duitsland door strafschoppen uitgeschakeld.

Het team van Hidalgo gold dan ook als een van de grootste favorieten voor de Europese titel. De clubs speelden op het tweede plan. In 1978 had Bastia (van Corsica nota bene, met Johnny Rep) voor het laatst een finaleplaats in de Europa Cup behaald, in 1983 lag landskampioen Nantes er al in de eerste ronde uit. De beste voetballers speelden in het buitenland, Platini bij Juventus. De nationale competitie leed een kwijnend bestaan en men hoopte dat met het EK alles beter zou worden.

De stadions

Voor dit EK haalde Frankrijk alles uit de kast. Een volledig nieuw stadion (Nantes), een omgebouwd stadion (Straatsburg), in totaal zeven stadions, het moest een groot volksfeest worden. De kosten van het toernooi bedroegen rond 150 miljoen gulden (?? Checken, 140 miljoen mark), voor 40% betaald door de overheid. Maar daar kreeg het land veel voor terug. Op het Parc des Princes werd flink geïnvesteerd in de moderne arena's, die ook een flinke stimulans voor het clubvoetbal moesten betekenen. In Lens werd 40 miljoen francs uitgegeven aan twee nieuwe tribunes en de capaciteit van 40.000 naar 52.000 vergroot. In Saint-Etienne werd 87 miljoen geïnvesteerd, ook die capaciteit ging naar 52.000. Ook in Lyon en Marseille werden de stadions flink aangepakt. In Nantes kreeg de landskampioen van 1980 een futuristisch nieuw stadion, gunstig gelegen aan de *Peripherie* in het noorden. Kosten 100 miljoen francs, maar dat was minder dan de renovatie van het Stade de la Meinau in Straatsburg.

* Lens, Stade Felix-Bollaert, 51.098 plaatsen, geopend 1932

2 wedstrijden: België – Joegoslavië, West-Duitsland – Roemenië

* Lyon, Stade de Gerland, 51.860 plaatsen, geopend 1920

2 wedstrijden: Denemarken – Joegoslavië, halve finale

- * Parijs, Parc des Princes, 48.360 plaatsen, geopend 1897
3 wedstrijden: Frankrijk – Denemarken, West-Duitsland – Spanje, finale
- * Marseille, Stade Vélodrome, 56.300 plaatsen, geopend 1937
2 wedstrijden: Portugal – Spanje, halve finale
- * St. Etienne, Stade Geoffroy-Guichard, 52.213 plaatsen, geopend 1931
2 wedstrijden: Roemenië – Spanje, Frankrijk – Joegoslavië
- * Nantes, Stade de la Beaujoire, 52.000 plaatsen, geopend 1984
2 wedstrijden: Frankrijk – België, Portugal – Roemenië
- * Straatsburg, Stade de la Meinau, 54.550 plaatsen, geopend 1914
2 wedstrijden: West-Duitsland – Portugal, Denemarken – België

De organisatie was bij Frankrijk in goede handen. Alle zeven EK-speelsteden hadden een eigen organisatiecomité en de voorverkoop van de 760.000 kaarten was nog nooit zo voorspoedig verlopen. Frankrijk rekende op een batig saldo van 30 miljoen gulden en dat was zonder de inkomsten van sponsors, reclame en marketing. Geen wonder dat nog nooit zo optimistisch aan een toernooi was begonnen.

De ploegen

Het toernooi moest voor de Fransen een groot succes worden, ook sportief. Trainer Michel Hidalgo had zich met zijn team teruggetrokken in een bergdorpje in de Pyreneeën, Frankrijk wilde de Europese titel en was eigenlijk de enige favoriet, gezien de vormcrisis bij West-Duitsland. Of zou een ander land voor een verrassing kunnen zorgen? Aan de loting lag het niet, Frankrijk ontliet West-Duitsland en Spanje en zat in een groep met outsiders, waaronder de nummer 2 van 1980, België. Dat was minder blij met de loting, voordeel was wel dat een tweede plaats voldoende was om door te gaan. Een belangrijke verandering ten opzichte van de vorige editie, die meer spanning in de eerste ronde moest brengen. Daarnaast hoopte men op beter, aanvullender voetbal, meer doelpunten en spektakel, meer toeschouwers, kortom één groot feest.

Groep 1

Frankrijk – Denemarken 1-0 (0-0)

12 juni 1984 - Parc des Princes, Parijs. Toeschouwers 48.360

Frankrijk: Bats, Battiston, Bossis, Le Roux (60. Domergue), Amoros (rk 87.), Tigana, Giresse, Platini, Fernandez, Lacombe, Bellone.

Coach Hidalgo

Denemarken: Qvist, Busk, Morten Olsen, Nielsen, Lerby, Bertelsen, Simonsen (44. Lauridsen), Arnesen (80. Jesper Olsen, gk 87.), Berggreen, Laudrup, Elkjaer-Larsen.

Coach Piontek

78. Platini 1-0

87. Rode kaart Amoros (Frankrijk)

Scheidsrechter Roth (West-Duitsland)

Denemarken (zonder buitenlandse profs) had de laatste oefenwedstrijd bij Nederland met 6-0 verloren en werd kansloos geacht tegen Frankrijk, ondanks de zege op Wembley tijdens de kwalificatie. In de openingswedstrijd bewees het weer voltallige Deense team dat de deelname aan de eindronde geen toeval was. Met een defensieblok rondom Morten Olsen, daarvoor de onvermoeibare (Ajacied??) Sören Lerby en voorin de gevaarlijke spitsen Elkjaer en Arnesen deden de elf van Piontek niet onder voor Frankrijk. Vooral achterin kenden *de Haantjes* zwakke plekken en moest nogal eens aan de noodrem trekken. Dieptepunt was de scheenbeenbreuk van Barcelona-speler Allan Simonsen na een aanslag van Le Roux. Vlak voor tijd kreeg Amoros de eerste rode kaart van het toernooi, nadat hij Jesper Olsen een kopstoot had gegeven. Matchwinner was Michel Platini, die in de tweede helft aanvullender speelde, waardoor het direct gevaarlijker werd. Zijn schot werd door Sören Busk van richting veranderd: 1-0.

Simonsen werd dezelfde nacht geopereerd, zijn carrière was voorbij.

België – Joegoslavië 2-0 (2-0)

13 juni 1984 - Stade Felix-Bollaert, Lens. Toeschouwers 41.774

België: Pfaff, Grun, De Greef, Clijsters (34. Lambrichts), De Wolf, Scifo, Vandereycken, Vercauteren, *Ceulemans*, Vandenberg, Claesen.

Coach Thys

Joegoslavië: Simovic, Nenad Stojkovic, Hadzibegic (gk 53.), *Zajec*, Katanec, Bazdarevic (77. Dragan Stojkovic), Sestic, Gudelj, Susic, Vujovic (79. Cvetkovic), Halilovic.

Coach Veselinovic

28. Vandenberg 1-0, 45. Grun 2-0
Scheidsrechter Fredriksson (Zweden)

In maart 1984 was België geschokt door een te omkoopaffaire bij Standard Luik. 16 spelers uit de hoogste divisie werden geschorst voor periodes variërend van een half jaar tot drie jaar. Onder hen Meeuws, Preud'homme, Vandersmissen en Gerets. Trainer Guy Thys zat nog aan het roer, maar moest noodgedwongen veel nieuwe spelers oproepen, waaronder 18-jarige Enzo Scifo, die met zijn Italiaanse techniek een nieuwe dimensie aan het Belgische voetbal toevoegde.

Scifo was tegen Joegoslavië direct de man van de wedstrijd en stond aan de basis van de 2-0 zege. Hij strooide met listige passes, waar mannen als Ceulemans, Claesen en Vandenberg wel raad mee wisten. De balverliefde Joegoslaven vielen zwaar tegen en hadden weinig in te brengen. Ook in dat Zuid-Europese land een omkoopshandaal dat nog in onderzoek was en waar 20 functionarissen, spelers en scheidsrechters hun lot afwachtten. Wat was er toch aan de hand met het voetbal in Europa?

België zette met de overwinning een belangrijke stap richting halve finale, Joegoslavië was, met de wedstrijd tegen Frankrijk nog in het verschiet, al vrijwel direct kansloos.

Frankrijk – België 5-0 (3-0)

16 juni 1984 – Stade de la Beaujoire, Nantes. Toeschouwers 51.359

Frankrijk: Bats, Battiston, Bossis, Domergue, Fernandez, Tigana (gk 40.), Giresse, *Platini*, Genghini (79. Tusseau), Lacombe (65. Rocheteau), Six.

Coach Hidalgo

België: Pfaff, Grun, De Greef, Lambrichts, De Wolf, Scifo (51. Verheyen), Vandereycken (46. Coeck), Vercauteren, *Ceulemans*, Vandenberg, Claesen (gk 17.).

Coach Thys

4. Platini 1-0, 33. Giresse 2-0, 43. Fernandez 3-0, 74. Platini (strafschop), 89. Platini 5-0
Scheidsrechter Valentine (Schotland)

De twee winnaars van de eerste wedstrijd gingen optimistisch het onderlinge duel in. Vooral de Belgen zouden al blij zijn met een gelijkspel, zodat in de laatste wedstrijd een nieuwe remise genoeg zijn voor plaatsing in de halve finale. De Fransen stonden onder grote druk, na de matige eerste voorstelling. Het vroege doelpunt van Platini tegen België kwam dan ook als een bevrijding. Eindelijk kon het supermiddenveld Platini – Giresse – Tigana – Genghini op volle toeren draaien. België moest komen, kreeg ook kansen op de gelijkmaker maar pech, doelman Bats en de paal stonden in de weg. Het verschafte de Fransen ruimte en daar maakte Giresse in de 33^e minuut dankbaar gebruik van: 2-0. Nog voor rust brak Fernandez het laatste restje verzet van de Rode Duivels.

Na rust maakte Frankrijk er in het nieuwe stadion in Nantes een show van en liet België alle hoeken van het veld zien. Aanvoerder Platini kon nog twee treffers op zijn conduite schrijven en nestelde zich met het totaal van vier bovenaan de topscorerslijst. Met 5-0 was het arme België er nog genadig afgekomen en plotseling was de halve finale ver weg.

Frankrijk daarentegen kreeg veel bijval. Het had bewezen ook onder druk te kunnen presteren. Platini vond dat zijn team gegroeid was ten opzichte van de WK door onder verschillende omstandigheden goed te kunnen spelen.

Denemarken – Joegoslavië 5-0 (2-0)

16 juni 1984 – Stade de Gerland, Lyon. Toeschouwers 34.750

Denemarken: Qvist, Ole Rasmussen (61. Sivebaek), *Morten Olsen*, Busk, Nielsen, Berggreen, Lerby, Bertelsen, Arnesen (78. Lauridsen), Laudrup, Elkjaer-Larsen.

Coach Piontek

Joegoslavië: Ivkovic, Miljus, Nenad Stojkovic, *Zajec*, Katanec (55. Halilovic), Radanovic, Gudelj, Bazdarevic (27. Dragan Stojkovic), Susic, Vujovic, Cvetkovic.

Coach Veselinovic

8. Arnesen 1-0, 16. Berggreen 2-0, 69. Arnesen 3-0 (strafschop), 82. Elkjaer-Larsen 4-0, 84. Lauridsen 5-0
Scheidsrechter Lamo Castillo (Spanje)

Wie nog aan de kracht van Denemarken twijfelde, wist na deze avond in Lyon wel beter. Ondanks het gemis van Simonsen walsten de Vikingen over Joegoslavië heen met modern, aanvallend en intelligent voetbal. De Denen bewezen opnieuw een sterk collectief te hebben met goede voetballers in alle linies. Met vijf prachtige doelpunten gaven ze de Joego's, die hun team op vier plaatsen hadden gewijzigd, geen schijn van kans. Lerby en Arnesen (twee treffers) heersten op het middenveld. Preben Elkjaer-Larsen, spits van Lokeren was ongrijpbaar en de Denen schroefden hun marktwaarde in één wedstrijd fors op. Dit was het voetbal dat Europa wilde zien, hier kwamen de supporters voor naar het stadion. Denemarken had na de 5-0 overwinning aan één puntje in de laatste wedstrijd genoeg, de Joegoslaven konden de koffers voor de thuisreis alvast pakken.

Frankrijk – Joegoslavië 3-2 (0-1)

19 juni 1984 – Stade G.-Guichard, St. Etienne. Toeschouwers 47.589

Frankrijk: Bats, Battiston, Bossis, Domergue, Fernandez, Tigana, Giresse, Platini, Ferreri (77. Bravo), Rocheteau (46. Tusseau), Six.

Coach Hidalgo

Joegoslavië: Simovic, Radanovic, Nenad Stojkovic, Zajec, Miljus, Bazdarevic (85. Katanec), Dragan Stojkovic, Sestic, Gudelj, Susic, Vujovic (60. Deveric).

Coach Veselinovic

32. Sestic 0-1, 59. Platini 1-1, 62. Platini 2-1, 77. Platini 3-1, 84. Dragan Stojkovic 3-2 (strafschop)
Scheidsrechter Daina (Zwitserland)

Niets kon er nog misgaan bij het Franse team, na alle euforie van de tweede wedstrijd. Het stadion in St. Etienne met het fanatieke publiek en goede herinneringen van Platini leek de ideale plek voor de volgende show tegen de reeds uitgeschakelde Joegoslaven. Hoe anders pakte de eerste helft uit. Dragan Stojkovic was Juventus-speler Platini de baas en niet Frankrijk maar Joegoslavië maakte het spel. Het nam zelfs een voorsprong door Sestic, waarmee het moeiteloos de rust haalde.

Trainer Hidalgo schudde zijn mannen tijdens de rust wakker en herinnerde hen aan het doel: de halve finale. Tigana en Giresse namen het heft in handen, waardoor ook Platini los kon komen van plaaggeest Stojkovic. De wedstrijd kantelde en binnen achttien minuten scoorde Platini een heuse hattrick, een kopbal, een afstandsschot en een directe vrije trap. Opnieuw drie goals in een wedstrijd en een totaal van zeven uit drie; Platini was zowel spelverdeler als topscorer.

Daarmee was de wedstrijd gespeeld al bracht Stojkovic de eindstand uit een strafschop op 3-2. Frankrijk was groepswinnaar en wederom waren de critieken laaiend enthousiast. Dit team kon alles, ook toeslaan in moeilijke situaties.

Het duel werd overschaduwd door het overlijden langs de zijlijn van de Joegoslavische teamarts dr. Milonevic.

Denemarken – België 3-2 (1-2)

19 juni 1984 – Stade de la Meinau, Straatsburg. Toeschouwers 37.811

Denemarken: Qvist, Ole Rasmussen (58. Brylle), Morten Olsen, Busk, Nielsen, Berggreen, Lerby, Bertelsen, Arnesen (78. Sivebaek), Laudrup, Elkjaer-Larsen.

Coach Piontek

België: Pfaff, Grun, De Greef (62. gk), Clijsters, De Wolf, Scifo, Vandereycken (65. gk), Vercauteren (62. Voordeckers), Ceulemans, Vandenbergh, Claesen (46. Coeck).

Coach Thys

26. Ceulemans 0-1, 39. Vercauteren 0-2, 41. Arnesen 1-2 (strafschop), 60. Brylle 2-2, 84. Elkjaer-Larsen 3-2

Scheidsrechter Prokop (Oost-Duitsland)

In het veld stonden acht spelers van Anderlecht. België had het wat goed te maken en overrompelde brutaal de Denen, die mogelijk de tegenstander onderschat hadden. Ceulemans (uit een vrije trap van Grun) en Vercauteren zorgden voor een 2-0

voorsprong. Denemarken herstelde zich snel en de benutte strafschop door Arnesen was een belangrijke opsteker.

In de tweede helft miste Vandenbergh een levensgrote kans op de 3-1, waarna de inbreng van Anderlecht-spits Kenneth Brylle beslissend was. Nog geen twee minuten in het veld tekende hij de gelijkmaker aan. Denemarken had genoeg aan een gelijkspel, waardoor België alles of niets moest spelen. Uit een counter schoot Elkjaer-Larsen Denemarken definitief naar de halve finale, een hoogtepunt in de Deense voetbalhistorie. België kon de tweede plaats van 1980 niet herhalen en moest naar huis. Groep 1 had 23 doelpunten in zes wedstrijden opgeleverd met aantrekkelijk voetbal!

Eindstand groep 1

1. Frankrijk	3	3	0	0	6	9-2
2. Denemarken	3	2	0	1	4	8-3
3. België	3	1	0	2	2	4-8
4. Joegoslavië	3	0	0	3	0	2-10

Frankrijk en Denemarken naar halve finale.

Groep 2

West-Duitsland – Portugal 0-0

14 juni 1984 – Stade de la Meinau, Straatsburg. Toeschouwers 44.566

West-Duitsland: Schumacher, Bernd Förster, Karl-Heinz Förster, Stielike, Briegel, Rolff, (67. Bommer), Brehme, Buchwald (67. Matthäus), Rummenigge, Völler, Klaus Allofs.
Coach Derwall

Portugal: Bento, Joao Pinto, Eurico, Lima Pereira, Alvaro (gk 40.), Frasco, (79. Veloso), Jaime Pacheco, Sousa, Chalana, Jordao, (85. Gomes).
Coach Cabrita

Scheidsrechter Kuschka (Sovjet-Unie)

De titelverdediger tegen de EK-debutant, het was duidelijk wie de favoriet was. Terwijl Duitse hooligans vernielingen in Straatsburg aanrichtten, brachten Rummenigge & Co. er weinig van terecht. Al in de eerste helft kregen ze een hartstochtelijk fluitconcert over zich heen van de grote Duitse kolonie fans.

Portugal had verrassend de Europese topschutter van het jaar, Gomes van FC Porto, op de bank gelaten en een versterkt middenveld opgesteld. De Duitse spelopbouw werd ernstig verstoord en het experiment met Rummenigge op het middenveld mislukte hopeloos. Stielike als libero beviel beter.

Het duel bleef zonder doelpunten, de enige op dit EK. Het gaf beide teams hoop op beterschap en uitzicht op een vervolg.

Roemenië – Spanje 1-1 (1-1)

14 juni 1984 – Stade G. Guichard, St. Etienne. Toeschouwers 17.012

Roemenië: Lung, Rednic, Iorgulescu (gk 74.), Stefanescu, Ungureanu, Coras, Bölöni, Klein, Dragnea (57. Ticleanu), Camataru, Gabor (76. Hagi).
Coach Lucescu

Spanje: Arconada, Camacho, Goikoetxea, Maceda, Urquiaga, Gordillo, Victor, Señor, Gallego (73. Julio Alberto), Santillana, Carrasco.
Coach Munoz

22. Carrasco 0-1 (strafschop), 35. Bölöni 1-1
Scheidsrechter Ponnet (België)

De andere debutant op het EK was Roemenië, dat niet onder deed voor Spanje, ondanks de Spaanse meerderheid op de tribune. Het werd geen spectaculaire wedstrijd met twee voorzichtig spelende elftallen. Nadat voor beide doelen een dot van een kans was gemist, was het Spanje dat de score opende. Libero Stefanescu ging de fout in, waarna doelman Lung alleen ten koste van een strafschop redding kon brengen. Carrasco schoot deze onberispelijk in.

Roemenië liet zich niet ontmoedigen en ging op jacht naar de gelijkmaker. Met succes: Coras bediende de 34-jarige Bölöni, tandarts in Boekarest, die Arconada met een schot van 15 meter kansloos liet: 1-1. Camataru miste voor rust nog een mogelijkheid tot 2-1.

Na rust namen beide teams geen risico en schoven de bal rustig naar elkaar toe zonder het elkaar al te moeilijk te maken. Met het gelijkspel waren beide landen tevreden.

West-Duitsland – Roemenië 2-1 (1-0)

17 juni 1984 - Stade Felix-Bollaert, Lens. Toeschouwers 31.803

West-Duitsland: Schumacher, Bernd Förster, Karl-Heinz Förster (80. Buchwald), Stielike (gk 26.), Briegel, Meier (65. Littbarski), Brehme, Matthäus, Rummenigge, Völler, Klaus Allofs.

Coach Derwall

Roemenië: Lung, Rednic, *Stefanescu* (gk 47.), Andone, Ungureanu, Dragnea (62. Ticleanu), Bölöni, Klein, Hagi (46. Zare), Camataru, Coras.

Coach Lucescu

25. Völler 1-0, 46. Coras 1-1, 66. Völler 2-1

Scheidsrechter Keizer (Nederland)

Na het risicoloze geschuif van de eerste wedstrijd moesten de landen nu hun kaarten op tafel leggen. Bij Roemenië stond de technisch vaardige Hagi in de basis, na zijn invalbeurt in de eerste wedstrijd. In West-Duitsland hoopte men in hun 500^e interland op een *Leistungssteigerung* na de moeizame kwalificatie en het matige openingsduel. En die kwam. Derwall had Norbert Meier en Lothar Matthäus op het middenveld geposteerd en dat was een aanmerkelijke verbetering. De spitsen Rummenigge en de jonge Völler kregen nu wel goede ballen aangespeeld. De laatste scoorde dan ook de openingstreffer, maar miste grote kansen op de 2-0. De wedstrijd was aantrekkelijk met wisselende kansen, maar lag niet op een hoog niveau.

Het West-Duitse team kende ook zwakke plekken en dat resulteerde direct na de thee in de gelijkmaker. De Roemeen Klein was Matthäus de baas en bediende Coras op maat: 1-1. De Duitsers leken rijp voor de sloop, maar Schumacher wist verder onheil te voorkomen. Toen Völler in de 66^e minuut, na voorbereidend werk van Allofs en Rummenigge, de Mannschaft wederom op voorsprong zette, was het gedaan met de Roemeense tegenstand, op een kans van Bölöni in de slotminuut na. Opnieuw Schumacher redde bekwaam en stelde de zege daarmee veilig. Een plaats bij de laatste vier was vrijwel zeker voor West-Duitsland, tenslotte waren het toernooivoetballers die geleidelijk steeds beter in het spel kwamen.

Portugal – Spanje 1-1 (0-0)

17 juni 1984 – Stade Vélodrome, Marseille. Toeschouwers 24.364

Portugal: Bento, Joao Pinto (gk 44.), Eurico, Lima Pereira, Alvaro, Frasco (76. Diamantino), Carlos Manuel, Jaime Pacheco, Sousa, Chalana, Jordao.

Coach Cabrita

Spanje: Arconada, Camacho, Goikoetxea, Maceda, Urquiaga (79. Senor), Gordillo, Victor, Gallego, Julio Alberto (70. Sarabia), Santillana, Carrasco (gk 25.).

Coach Munoz

52. Sousa 1-0, 73. Santillana 1-1

Scheidsrechter Vautrot (Frankrijk)

In de tropische hitte van Marseille namen de twee zuidelijke buurlanden in de eerste helft geen risico. Verlies was dodelijk, een gelijkspel bood nog kansen. Weinig vermaak, welgeteld drie maal werd de bal richting een doel geschoten. In de Spaanse opstelling stonden twee spitsen, bij Portugal moest Jordao het voorin alleen doen.

Het wachten was op een individuele actie die het duel zou openbreken. Die kwam zeven minuten na rust. De Portugees Sousa passeerde Arconada na een pass op maat van Alvaro. De Spanjaarden kwamen uit de loopgraven en trokken ten aanval. Gordillo en Victor trokken het middenveld naar zich toe en de spitsen Santillana en Carrasco kregen meer ondersteuning. De beloning kwam 17 minuten voor tijd toen de Real Madrid-midvoor Santillana van acht meter de verdiende 1-1 liet aantekenen.

Op dat moment had scheidsrechter Vautrot net zo goed voor het einde kunnen fluiten, want beide landen betrokken weer hun stellingen en speelden net als in de eerste helft zonder aanvallende intenties. Het gelijke spel bood voor beide teams nog perspectief op een vervolg, mits de laatste groepswedstrijd met een overwinning zou worden afgesloten.

West-Duitsland – Spanje 0-1 (0-0)

20 juni 1984 – Parc des Princes, Parijs. Toeschouwers 47.691

West-Duitsland: Schumacher, Bernd Förster, Karl-Heinz Förster, Stielike, Briegel, Meier (60. Littbarski), Brehme (79. Rolf Uefa: 47), Matthäus, Rummenigge, Völler, Klaus Allofs.

Coach Derwall

Spanje: Arconada, Camacho, Goikoetxea (gk 28., 28. Salva), Maceda, Senior, Gordillo, Victor, Gallego, Julio Alberto (76. Francisco), Santillana, Carrasco.

Coach Munoz

90. Maceda 0-1

44. Carrasco mist strafschoep (gestopt)

Scheidsrechter Christov (Tsjecho-Slowakije)

Bij het betreden van het veld werd Toni Schumacher op een hels fluitconcert van het Franse publiek getraakteerd. Ze waren de aanslag op Patrick Battiston bij de WK 1982 (met een belangrijke rol voor scheidsrechter Corver) niet vergeten.

De uitgangspunten waren duidelijk: West-Duitsland had voldoende aan een remise, Spanje moest winnen. Derwall had zijn basisopstelling intact gelaten, bij Spanje kreeg Senior een kans in de defensie. De eerste kansen waren voor West-Duitsland, maar Briegel schoot op de lat en Stielike kreeg zijn gewenste strafschoep niet. Daarna was het Spanje wat de klok sloeg. Ze moesten winnen om verder te komen en speelden dan ook erg offensief. De Duitsers kregen nauwelijks vat op het Spaanse spel, die veel ruimte kregen. Een sterke persoonlijkheid op het middenveld als Schuster werd node gemist, maar Schuster's eigenzinnigheid paste niet bij de Duitse mentaliteit. Hij had in 1980 zijn eerste en laatste grote toernooi gespeeld. Matthäus was nog te jong om die rol op zich te nemen, Briegel was een werkpaard en Allofs en Rummenigge waren totaal uit vorm. Vlak voor rust konden de Spanjaarden een verdiende voorsprong nemen, toen Stielike een strafschoep veroorzaakte. Schumacher hield zijn team weer op de been, door het schot van Carrasco te pareren.

Het gaf de Mannschaft geenszins nieuwe moed. In de tweede helft bleef Spanje de bovenliggende partij, ook invaller Littbarski kon daar weinig aan veranderen. Lange tijd zag het er naar uit dat West-Duitsland toch de 0-0 binnen wist te slepen. Tot de laatste minuut, een minuut waarin juist de Duitsers in het verleden zo vaak alsnog wisten toe te slaan. Ditmaal waren de rollen omgedraaid. Senior gooide de bal nog eenmaal in het strafschoepgebied en de kopbal van de opgerukte Maceda was Schumacher te machtig. Ongetwijfeld het belangrijkste doelpunt uit de carrière van de Barcelona?-verdediger. De tijd was te kort om nog iets aan de stand te veranderen. In die laatste aanval was alles veranderd.

Europa veerde op, het leedvermaak was groot. Spanje vierde feest, na het sportieve debacle bij het WK 1982, eindelijk een goede prestatie op een groot toernooi. Met Denemarken als komende tegenstander, was er zelfs hoop meer.

De titelverdediger was uitgeschakeld, de onder vuur liggende Derwall nam ontslag, waarmee de weg vrij kwam voor Franz Beckenbauer. Maar het probleem zat niet in de trainer. De spelers werd arrogant gedrag verweten, waardoor de eigen fans zich tegen hen keerden. Het Duitse voetbal zat plotseling in een crisis, die al langer dreigde, maar verhuld werd door de toevallige finaleplaats op de WK 1982 en de halve finaleplaats op dit EK waarvan West-Duitsland een minuut van af was.

Portugal – Roemenië 1-0 (0-0)

20 juni 1984 – Stade de la Beaujoire, Nantes. Toeschouwers 24.266

Portugal: Bento, Joao Pinto, Eurico, Lima Pereira, Alvaro, Frasco, Carlos Manuel (63. Nene), Sousa, Chalana (15. Diamantino gk 77.), Jordao, Gomes.

Coach Cabrita

Roemenië: Moraru, Negriila, Iorgulescu (gk 26.), Rednic, Stefanescu, Ungureanu, Irimescu (gk 14., 59. Gabor), Bölöni, Klein, Coras, Camataru (34. Augustin).

Coach Lucescu

81. Nene 1-0

Scheidsrechter Fahnler (Oostenrijk)

Waar in de andere groep de kijkers het ene na de andere attractieve duel werd voorgeschoteld, bleef het tobben in groep 2. Weinig spektakel, geen hoogtepunten, spaarzaam doelpunten. Afwachtend geschuif, voorzichtige tactieken.

Portugal – Roemenië was hierop geen uitzondering, ondanks het uitgangspunt dat alleen winst telde. Weliswaar hadden de Portugezen de spits Gomes naast Jordao opgesteld, nu speelden de Roemenen met de eenzame spits Camataru, die overigens al na 34 minuten werd gewisseld voor Augustin.

De supporters in het nieuwe stadion genoten meer van de zon, dan van het voetbal dat zich vooral op het middenveld afspeelde. Een aanslag van de Roemeen Irimescu op Chalana in de 15^e minuut verlamde de goede bedoelingen nog meer. Chalana moest van het veld, Irimescu kwam er met een gele kaart genadig van af. De enige doelrijpe kans was voor de Portugees Alvaro, maar kon Moraru zijn schot net met de vingertoppen en de paal pareren.

Na rust toonde vooral Portugal beterschap, maar de Portugese spitsen tuinden vaak in de Roemeense buitenspelval. Jordao was bij vlagen gevaarlijk en kreeg in de 67e minuut hulp van de frisse Nene. Een gouden wissel van Cabrita. De 34-jarige routinier van Benfica schoot negen minuut voor tijd het beslissende doelpunt binnen. Portugal stond met twee gescoorde doelpunten in de halve finale; het debuut van Roemenië was minder succesrijk met één schamel puntje.

Eindstand groep 2

1. Spanje	3	1	2	0	4	3-2
2. Portugal	3	1	2	0	4	2-1
3. West-Duitsland	3	1	1	1	3	3-3
4. Roemenië	3	0	1	2	1	2-4

Spanje en Portugal naar halve finale.

De hiërarchie in Europa stond op zijn kop. Na de eerdere uitschakeling van Italië en Engeland waren de finalisten van 1980, West-Duitsland en België, al naar huis. Dat in hun plaats Denemarken en Portugal in de halve finale stonden, hadden slechts weinigen verwacht.

De meningen over de groepswedstrijden waren verdeeld. De duels in groep 1 waren pakkend en spectaculair, die van groep 2 saai en bloedeloos. Frankrijk maakte de favorietenrol waar, Denemarken was een openbaring.

Uit het kamp van Spanje en Portugal kwamen nog geen euforische geluiden. Spanje was nog niet echt overtuigend, al was alle kritiek na de zege op West-Duitsland verstomd. Portugal was al verder dan verwacht en zag zich als outsider tegen Frankrijk.

De UEFA was wel tevreden, de stadions zaten vol, de invoering van de halve finales was een succes. De voorrondes waren tot het einde spannend en kwalitatief was het een stuk beter dan in 1980.

Halve finale

Frankrijk – Portugal 3-2 (1-0; 1-1), na verlenging

23 juni 1984 – Stade Vélodrome, Marseille. Toeschouwers 54.848

Frankrijk: Bats, Battiston, Le Roux, Bossis, Domergue, Fernandez, Tigana, Giresse, Platini, Lacombe (gk 44., 66. Ferreri), Six (101. Bellone).

Coach Hidalgo

Portugal: Bento, Joao Pinto, Eurico (gk 89.), Lima Pereira (gk 26.), Alvaro, Frasco, Jaime Pacheco, Sousa (63. Nene), Chalana, Diamantino (46. Gomes), Jordao.

Coach Cabrita

24. Domergue 1-0, 74. Jordao 1-1, 98. Jordao 1-2, 114. Domergue 2-2, 119. Platini 3-2

Scheidsrechter Bergamo, Italië

Marseille zuchtte onder een temperatuur van 35 graden, maar vlak voor het begin van de eerste halve finale blies een mistralwind verkoeling in het stadion. De vraag was of Frankrijk opnieuw kon imponeren en Platini de wedstrijd weer naar zijn hand kon zetten. Na 1958, 1960 en 1982 stond het voor de vierde maal voor de poort van de finale, maar had deze nog nimmer bereikt.

Onder de supporters ook 12.000 bloedfanatieke Portugezen.

Trainer Hidalgo had aanpassingen in zijn elf doorgevoerd: Lacombe voor de weinig succesvolle spits Rocheteau, Fernandez schoof een linie door naar het middenveld, Le Roux nam zijn plaats in de verdediging in.

Bij Portugal zaten de spitsen Gomes en Nene eerst weer op de bank, trainer Cabrita startte met Diamantino naast Jordao. Bento stond weer onder de lat.

Na het eerste fluitsignaal van arbiter Bergamo het gebruikelijke aftasten met weinig gevaar voor de ballenvangers. Een standaardsituatie doorbrak de patstelling in de 24^e minuut. De onopvallende Platini liet de uitvoering van een vrije trap aan de jarige Domergue over en dat verraste Portugal volkomen: 1-0.

De voorsprong gaf de *tricolores* weinig zekerheid. Ofschoon het vol op de aanval speelde, kwam het tweede doelpunt niet, mede door de uitblinkende Bento. Sterker, Portugal kwam in de 74^e minuut langszij. Balkunstenaar Chalana bediende de 37-jarige Jordao, die boven de 1.86 m. lange Le Roux uitsprong en de 1-1 achter Bats kopte.

Het zette de wedstrijd op zijn kop en was het sein voor een dramatisch slot. Ferreri, Tigana en Six kregen kansen op de beslissing, maar vonden steeds Bento op hun pad, zodat een verlenging noodzakelijk was.

In de eerste verlenging kwam Portugal zelfs aan de leiding, toen Jordao zijn tweede aantekende na een verrukkelijke combinatie met Chalana. Uitschakeling dreigde voor de gastheren. Het was weer de 27-jarige Francois Domergue die Frankrijk op het goede spoor zette. De introverte verdediger uit Toulouse zorgde in de 114^e minuut voor de 2-2. De gevreesde strafschoppers kwamen in zicht totdat een andere jarige het in de laatste minuut van de verlenging op de heupen kreeg. Jean Tigana slalomde door de Portugese verdediging en legde de bal terug op Michel Platini, die zijn ploeg naar de finale schoot met zijn achtste goal.

"Frankrijk heeft in tegenstelling tot andere jaren een sterke moraal en grote wil om te winnen en kan een achterstand alsnog ombuigen," analyseerde de pers. Hidalgo verklaarde dat zijn team een klein voetbalwonder volbracht had. De Portugezen waren verdrietig om de schlemielige nederlaag, maar verlieten het toernooi met opgeheven hoofd. Hun debuut was naar tevredenheid verlopen.

Spanje – Denemarken 1-1 (0-1; 1-1), na verlenging Strafschoppen 5-4

24 juni 1984 – Stade de Gerland, Lyon. Toeschouwers 47.843

Spanje: Arconada (gk 120.), Senor, Salva,(gk 24., 102. Urquiaga), Camacho, Maceda (gk 87.), Gordillo (gk 20), Victor (gk 29.), Gallego, Julio Alberto (60. Sarabia), Santillana, Carrasco.

Coach Munoz

Denemarken: Qvist, Busk, *Morten Olsen* (113. Brylle), Nielsen, Berggreen (gk 71.) Lerby, Bertelsen, Sivebaek, Arnesen (68. Jesper Olsen, gk 74.), Laudrup, Elkjaer-Larsen (gk 119.).

Coach Piontek

7. Lerby 0-1, 68. Maceda 1-1

Strafschoppen: Brylle 0-1, Santillana 1-1, Jesper Olsen 1-2, Senor 2-2, Laudrup 2-3, Urquiaga 3-3, Lerby 3-4, Victor 4-4, Elkjaer-Larsen schiet over, Sarabia 5-4

106. Rode kaart Berggreen

Scheidsrechter Courtney (Engeland)

Met de Deense plaats in de halve finale hadden de eigen fans geen rekening gehouden. Zodoende waren er slechts 3.000 Denen in het Lyon-stadion die alsnog een kaartje hadden weten te bemachtigen en nog genoeg snipperdagen hadden.

Spanje was licht favoriet, omdat men nog steeds dacht dat de Deense successen toeval waren en te weinig kwaliteit in huis had om het de toplanden moeilijk te maken.

Een ernstige misvatting. In de 7^e minuut kwam het leer via Morten Olsen bij Søren Lerby die PSV'er Frank Arnesen met een dieptepass wegstuurde. Elkjaer-Larsen kopte zijn voorzet via Arconada tegen de lat, Lerby stond klaar om de terugspringende bal tegen de touwen te jagen: 0-1.

Spanje antwoordde met hard spel. Binnen negen minuten zagen Gordillo, Salva en Victor de gele kaart. Denemarken bleef gevaarlijk, gesteund door de neutrale toeschouwer. Al voor rust kregen ze meerdere kansen om de strijd te beslissen. De rust ging in met een magere voorsprong.

In de tweede helft werd Spanje geleidelijk sterker en kregen ook kansen. Het lag niet in de natuur van de Denen om voor de pot te gaan liggen, dus ontspan zich een aantrekkelijk duel. Na een uur bracht coach Munoz met de Bask Sarabia een vierde spits in. Zijn moed werd beloond. Sarabia schoot al snel tegen de paal, maar het was weer

Maceda die deed wat de Spaanse spitsen verzuimden: scoren. Met zijn gelijkmaker werd de verdediger Spaans topscorer van het EK.

Aan de 1-1 stand veranderde niets, zodat ook de tweede halve finale een twee maal vijftien minuten durende verlenging kreeg. Beide teams raakten vermoeid in deze uitputtingsslag. Ook scheidsrechter Courtney verloor scherpste en deelde in totaal negen gele kaarten uit. Berggreen werd daarvan slachtoffer, nadat hij bij een onschuldige actie zijn tweede kaart kreeg en kon inrukken.

Er vielen geen doelpunten meer, zodat deze halve finale wel met strafschoppen beslist moest worden. De eerste acht werden benut, totdat Preben Elkjaer-Larsen over het doel schoot. Sarabia hield daarna het hoofd koel en schoot Spanje naar de finale, twintig jaar na de finaleplaats (en titel) van 1964.

De Denen waren snel over de teleurstelling heen. Het was een groot feest geweest en Denemarken had niet alleen reclame voor het eigen land gemaakt, maar ook voor offensief voetbal en de EK-organisatie!

Finale

Frankrijk – Spanje 2-0 (0-0)

27 juni 1984 – Parc des Princes, Parijs. Toeschouwers 47.368

Frankrijk: Bats, Battiston (73. Amoros), Le Roux (gk 53., 2e gk 86.), Bossis, Domergue, Fernandez (gk 27.), Tigana, Giresse, Platini, Lacombe (80. Genghini), Bellone.

Coach Hidalgo

Spanje: Arconada (gk 120.), Salva (85. Fernandez), Camacho, Gallego, Urquiaga, Victor, Senior, Julio Alberto (77. Sarabia), Francisco, Santillana, Carrasco (gk 30.).

Coach Munoz

57. Platini 1-0, 90. Bellone 2-0

Scheidsrechter Christov (Tsjecho-Slowakije)

86. Rode kaart Le Roux (2^e gele kaart)

Voor het eerst stond Frankrijk in de finale van een groot toernooi en nog wel in eigen huis. Maar het feest was pas compleet als de titel zou worden veroverd. De jubelende stemming in Frankrijk was aandoenlijk.

Met Spanje werd nauwelijks rekening gehouden. De dubieuze kwalificatie ten koste van Nederland kwam naar boven, de UEFA had een onderzoek moeten instellen, eigenlijk stond het verkeerde land in de finale, zeker na de gelukkige halve finale.

Spanje was om meerdere redenen de underdog. Frankrijk had het thuisvoordeel en een dag langer uit kunnen rusten. Daarnaast waren de steunpilaren Maceda (tevens topscorer) en Gordillo geschorst en ontbrak Goikoetxea wegens een blessure. Daar was vooral Platini blij mee, omdat zijn beoogde bewaker eerder al Maradona en Schuster een beenbreuk had bezorgd.

Frankrijk had liever West-Duitsland in de finale getroffen, om de rekening van Sevilla te vereffenen. Hidalgo wisselde voorin de frisse Bellone voor Six, een wissel die in de halve finale goed uitgepakt had. Amoros had zijn schorsing uitgezeten, maar kreeg nog geen basisplaats; om Domergue kon de Franse coach niet heen, na zijn twee treffers tegen Portugal.

De Spaanse coach Munoz mokte nog na over scheidsrechter Courtney, die alles gedaan zou hebben om Frankrijk te bevoordelen. Van Denemarken had hij Berggreen, de beoogde bewaker van Platini, voor een futiliteit de rode kaart gegeven, en bij Spanje had hij Gordillo en Maceda de gele kaart laten zien, zodat ze voor de finale geschorst werden. Frankrijk had het voordeel dat het geen kwalificatiewedstrijden hoefde te spelen en dus ook geen gele kaarten mee had genomen.

Noodgedwongen moest Munoz wijzigingen doorvoeren: Camacho bewaakte Platini, Gallego op de libero-plaats van Maceda en Francisco voor Gordillo.

Frankrijk begon nerveus. Al na drie minuten moest Bats reddend optreden na een voorzet van Urquiaga. Na een kwartier hielp scheidsrechter Christov de Fransen toen hij twee ogen dichtkneep bij een overtreding op Francisco binnen het zestien-metergebied. Spanje verraste Frankrijk met offensief spel en heerste op het middenveld. Platini kwam niet los van Camacho, Senior legde Giresse aan banden. Leunend op een hechte defensie en met de pijlsnelle Carrasco en Julio Alberto voorin naast de langzamere maar getruce

en sterke kopper Santillana. Gevaar was er derhalve vooral voor het Franse doel. In de 19^e minuut kopte Carrasco over een leeg doel, zeven minuten later redde Battiston vlak voor Santillana, die in de 34^e minuut van zes meter afstand net mist.

Het Franse publiek zat stilletje op de tribune, veerde alleen op na een forse ingreep van Gallego op de doorgebroken Bellone. Geel voor Gallego en ook voor de protesterende Fernandez. Het bejubelde hoogwaardige combinatiespel van Frankrijk bleef uit. Nerveus, overhaast, zonder concept en een onzichtbare Platini. Het kwam in de eerste 45 minuten niet verder dan wat afstandsschoten.

Hidalgo gebruikte de pauze om het zelfvertrouwen van zijn team op te vijzelen. Tigana moest offensiever gaan spelen, zodat er meer druk op de Spaanse verdediging kwam. Het bracht vooralsnog weinig verbetering. Wel verplaatste het spel zich meer van het Franse doel af. Lacombe en Bellone verslikten zich in individuele acties en van spel over de vleugels was geen sprake. De Spanjaarden kregen minder kansen, op een aardige actie van Julio Alberto na.

Dan de 57^e minuut. Op 18 meter van het doel bracht Salva Lacombe ten val en Christov gaf de Fransen een vrije trap, de specialiteit van Platini. De aanvoerder gaf het leder een fraaie curve, maar niet onhoudbaar voor Arconada die op de bal dook, maar ongelukkigerwijs weer losliet en pas net over de lijn weer te pakken kreeg. Een historische blunder van de anders zo balvaste keeper. Een beginnersfout, uitgerekend in de EK-finale in zijn 60^e interland. Arconada kon wel door de grond zakken en zal ongetwijfeld veel slapeloze nachten hebben gehad.

De fout had grote gevolgen, want de 1-0 betekende de ommekeer in deze EK-finale. Spanje was geschokt; lang de betere ploeg en toch de achterstand door zo'n tragische misser.

Het negende doelpunt van Platini sterkte de Fransen die plots veel beter combineerden. Schoten van Lacombe en Giresse troffen echter geen doel. In het laatste kwartier zetten de Spanjaarden aan voor een offensief, zonder veel gevaar te stichten. Vier minuten voor tijd de tweede gele kaart voor Le Roux, die in kon rukken. De veldmeerderheid was het sein voor een Spaanse stormloop op het doel van Bats. Het doelpunt viel aan de andere kant. Tigana lanceerde in de laatste minuut Bellone weg, die Arconada met een lobje passeerde en de eindstand op 2-0 bepaalde. Daarmee was hij de enige Franse spits die op dit EK wist te scoren!

Frankrijk Europees Kampioen! Vergeten was het matige spel in de finale, vergeten was de blunder van Arconada waar de titel aan te danken cq wijten was. Geluk hoort bij de beste teams en Frankrijk was zonder twijfel het beste team van deze eindronde geweest. Op de Spanjaarden na had Europa vrede met de titel voor Frankrijk. Het eindsignaal luidde een volksfeest in, dat zijn weerga niet kende. Parijs stond op zijn kop, Parijs toeterde, Parijs schonk champagne. *Les Champs-Élysées* stroomde vol, voor het eerst in het tachtigjarig bestaan van het nationale team won het een hoofdprijs.

Precies op tijd was het Franse team uit een diep dal geklommen. Met dank aan de EK in eigen huis, waarbij alles klopte, inclusief de titel. Attractief voetbal en een nieuwe held in de persoon van eeuwig EK-topscorer Michel Platini. Nimmer had een speler zo zijn stempel op een eindronde gedrukt. Als middenvelder negen doelpunten in vijf wedstrijden!

Over Spanje sprak niemand, al was de Spaanse pers mild over het nationale team. Een tweede plaats, met uitzicht op meer in de finale met het gehavende team, daarmee kon het best thuis komen.

Frankrijk Europees Kampioen 1984

Winnend team:

Joël Bats 4-1-57, Auxerre

Patrick Battiston 12-3-57, Girondins Bordeaux (73. Manuel Amoros 1-2-62, AS Monaco)

Maxime Bossis 26-6-55, FC Nantes

Yvon Le Roux 19-4-60, FC Nantes

(Jean-) Francois Domergue 23-6-57, Toulouse FC

Jean Tigana 23-6-55, Girondins Bordeaux
Luis Fernandez 2-10-59, Paris St.-Germain
Michel Platini 21-6-55, Juventus
Alain Giresse 2-9-52, Girondins Bordeaux

Bernard Lacombe 15-8-62, AS Monaco (80. Bernard Genghini 18-1-58, AS Monaco)
Bruno Bellone 14-2-62, AS Monaco

Trainer Michel Hidalgo 22-3-33

De EK-titel was de kroon op acht jaar werk van Hidalgo. Hij wist de supersterren ook wilskracht en doorzettingsvermogen te verschaffen. Hij gaf het stokje na de EK over aan Henri Michel.

Arbiter Vojtek Christov (Tsjecho-Slowakije)

39 jaar oud, woonachtig in Vranov, sinds 1969 scheidsrechter en vanaf 1976 internationaal. Bij het WK 1982 had hij het openingsduel tussen Argentinië en België goed volbracht, evenals West-Duitsland – Spanje op dit EK. Hij floot een goede finale. Spanje wilde in de 17^e minuut een penalty na een overtreding op Francisco, maar hij verwees wel Le Roux met een rode kaart van het veld.

Aan het banket

Frankrijk, Portugal en Spanje in de halve finale: Zuid-Europa aan de top. Na het WK 1982 met Italië als wereldkampioen en Frankrijk in de halve finale een voortzetting van een ontwikkeling.

De plaatsing van Spanje in de finale was verrassender dan die van de tegenstander. Beide finalisten steunde op enkele persoonlijkheden. Frankrijk had het geroemde middenveld dat een fabelachtige techniek aan een groot scoringsvermogen koppelde. Niet alleen Platini, maar ook Giresse en Tigana hadden naam gemaakt op dit EK. Bij Spanje waren Antonio Maceda en Rafael Gordillo de steunpilaren, beiden ontbraken helaas in de finale.

Portugal was de derde positieve uitschieter uit het zuiden. Met meerdere balverliefde dribbelaars, maar in de spits ontbrak het aan afmakers.

Denemarken was het vierde land in de halve finale, maar met vier spelers in de Zuid-Europese competities was het amper een buitenbeentje. Het frivole frisse spel was mede een bijdrage aan de hoge amusementswaarde van de eindronde. Piontek had spelvreugde aan het sterke collectief met de grote individuele kwaliteiten gekoppeld. En dat was het grote verschil met landen als West-Duitsland, België en Joegoslavië die een bloedeloze uitgebluste indruk maakten.

De eindronde was eindelijk het toernooi, zoals de UEFA dat voor ogen had. Spektakel, amusement, topvoetbal. Sportief op hoog niveau, volle tribunes, goede winnaar. Het toernooi maakte een sprong, ook commercieel. De Franse winnaars waren in een klap grootverdieners door tonnen aan reclame-opbrengsten en premies.

De UEFA ging nieuwe tijden in. Met ook een nieuwe voorzitter, nadat dr. Artemio Franchi plotseling op 21 augustus 1983 stierf. Met grote meerderheid werd de Fransman Jacques George tot zijn opvolger gekozen.

Hij kreeg direct met enkele problemen te maken. Over de toelating van Israël was discussie, de kleintjes Malta en Cyprus wilden hulp en vooral de televisie-uitzendingen waren een heet hangijzer.

Topspelers

Michel Platini

Jean Tigana

Soren Lerby
(Michael Laudrup)